

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку
19 квітня 2023 року № 139

**Порядок
здійснення радіочастотного моніторингу у смугах радіочастот
загального користування**

I. Загальні положення

1. Порядок здійснення радіочастотного моніторингу у смугах радіочастот загального користування (далі – Порядок) визначає організаційно-технічні заходи, які здійснюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, та державним підприємством, що перебуває у сфері управління НКЕК (далі – УДЦР), і забезпечує систематичний контроль за користуванням радіочастотним спектром.

2. Цей Порядок встановлює процедури організації та проведення УДЦР радіочастотного моніторингу користування радіочастотним спектром загальними користувачами у смугах радіочастот загального користування (далі – радіочастотний моніторинг) та у смугах радіочастот спеціального користування за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України, а також порядок здійснення користувачами радіочастотного спектра плати за радіочастотний моніторинг.

3. У цьому Порядку наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

засіб радіочастотного моніторингу – комплекс спеціалізованого радіотехнічного та допоміжного обладнання, призначений для збирання даних параметрів випромінювання радіообладнання та випромінювальних пристроїв;

порушення параметрів експлуатації – експлуатація радіообладнання з порушенням зазначених у присвоєнні радіочастот параметрів та умов експлуатації;

сенсорна мережа – стаціонарні засоби радіочастотного моніторингу, що складають сукупність сенсорних комплексів, інформаційно-комунікаційного обладнання та спеціалізованого програмного забезпечення для постійного автоматичного збору даних параметрів випромінювання радіообладнання, стану використання радіочастотного спектра в зоні доступності сенсорних комплексів, визначення зайнятості смуг радіочастот, а також виявлення порушень параметрів експлуатації радіообладнання.

Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про електронні комунікації» (далі – Закон).

II. Завдання та складові радіочастотного моніторингу

1. Основними завданнями радіочастотного моніторингу є:

1) визначення відповідності параметрів випромінювання радіообладнання технічним та експлуатаційним умовам присвоєнь радіочастот, які впливають на електромагнітну сумісність, вжиття заходів по усуненню виявлених невідповідностей;

2) сприяння загальним, спеціальним користувачам та НКЕК у вирішенні питань, пов'язаних із впливом радіо заводів;

3) збір та обробка даних щодо:

параметрів випромінювання радіообладнання, що експлуатується згідно із реєстром присвоєнь радіочастот;

електромагнітної обстановки у смугах радіочастот, які не використовуються на підставі присвоєння радіочастот або на умовах загальної авторизації, чи використовуються без присвоєння радіочастот;

зайнятості смуг радіочастот;

використання вільних смуг радіочастот;

ефективного використання радіочастотного спектра;

означень/кодів автоматичної ідентифікації радіообладнання (радіоелектронних засобів) в мережі користувачів радіочастотного спектра згідно зі специфікацією відповідного стандарту;

4) визначення на підставі аналізу даних радіочастотного моніторингу:

можливості удосконалення розподілу смуг радіочастот;

можливості впровадження нових радіотехнологій та зміни до умов або припинення застосування діючих радіотехнологій;

необхідності здійснення міжнародно-правового захисту інтересів України з питань користування радіочастотним спектром;

5) виявлення незаконно діючого радіообладнання або випромінювальних пристроїв, вжиття заходів в межах компетенції щодо припинення його застосування, у тому числі у смугах радіочастот спеціального користування.

2. Для виконання завдань радіочастотного моніторингу УДЦР забезпечує розбудову, функціонування та розвиток у складі автоматизованої інформаційної системи управління радіочастотним спектром підсистеми радіочастотного моніторингу.

Для забезпечення виконання завдань з радіочастотного моніторингу використовуються дані з автоматизованої інформаційної системи управління радіочастотним спектром у обсягах, необхідних та достатніх для ефективного виконання цих завдань.

3. До складових радіочастотного моніторингу входять:

стаціонарні засоби радіочастотного моніторингу, що розташовані з фіксованими, незмінними у часі географічними координатами;

мобільні та портативні засоби радіочастотного моніторингу у вигляді комплексів, просторове розташування яких є змінним у часі;

сенсорна мережа, як засіб радіочастотного моніторингу, що у цілодобовому режимі здійснює контроль радіочастотного спектра;

бази даних та класифікатори для планування, збирання, оброблення, збереження та аналізу результатів радіочастотного моніторингу.

4. Сенсорна мережа здійснює контроль радіочастотного спектра шляхом пошуку випадків неліцензійного використання радіочастотного спектра, оцінку зайнятості спектра радіочастот та радіоканалів, а також виконання спеціальних функцій (збір статистичних даних роботи радіообладнання, порівняння спектральних характеристик випромінювань з еталонними масками, моніторинг смуг частот тощо).

5. Структуру, склад, технічні параметри складових частин підсистеми радіочастотного моніторингу, методичне, метрологічне забезпечення, а також алгоритм їх взаємодії між собою та з зовнішніми технічними та інформаційними системами визначає УДЦР.

III. Здійснення радіочастотного моніторингу

1. Систематичному радіочастотному моніторингу підлягає кожна смуга радіочастот шляхом контролю:

всього радіообладнання із задіяними присвоєннями радіочастот, яке працює в розподілених смугах радіочастот;

кожної смуги радіочастот, у тому числі нерозподілених смуг, в яких відсутні задіяні присвоєння радіочастот.

Методика та технічні особливості проведення радіочастотного моніторингу смуг радіочастот, в яких є зареєстровані частотні присвоєння,

вільних смуг радіочастот, а також стан дотримання користувачами радіочастотного спектра плану освоєння радіочастот визначаються УДЦР.

2. При проведенні УДЦР радіочастотного моніторингу забезпечується:

- 1) спостереження за смугами радіочастот, в яких є зареєстровані присвоєння радіочастот;
- 2) визначення відповідності параметрів випромінювання радіообладнання технічним та експлуатаційним умовам відповідно до присвоєння радіочастот;
- 3) виявлення порушень параметрів експлуатації радіообладнання;
- 4) спостереження за зайнятістю смуг радіочастот, вільними смугами;
- 5) виявлення незаконно діючого радіообладнання та випромінювальних пристроїв.

3. У разі виявлення за результатами радіочастотного моніторингу роботи радіообладнання з порушенням параметрів експлуатації визначених присвоєнням радіочастот УДЦР у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дати виявлення, направляє власнику радіообладнання повідомлення щодо приведення його роботи у відповідність до умов визначених присвоєнням радіочастот.

Власник радіообладнання, що експлуатується з порушенням умов задіяних присвоєнь радіочастот, який отримав повідомлення щодо приведення його роботи у відповідність до умов визначених присвоєнням радіочастот, у строк, що не перевищує 25 робочих днів з дати відправлення повідомлення, інформує УДЦР про вжиті заходи щодо приведення роботи радіообладнання у відповідність до вимог законодавства, або внесення змін до задіяного присвоєння радіочастот, або припинення роботи радіообладнання.

У разі повторної фіксації роботи радіообладнання з порушенням задіяних присвоєнь радіочастот, що є ознакою порушення вимог законодавства про радіочастотний спектр, УДЦР у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дати повторної фіксації, направляє до НКЕК інформацію про виявлені ознаки

порушення для вжиття заходів відповідно до Закону. До інформації додається протокол відповідності параметрів випромінювання радіообладнання технічним та експлуатаційним умовам відповідно до присвоєння радіочастот (Додаток 1), який є підтвердженням такого порушення.

У разі виявлення ознак радіозавади радіообладнанню користувача радіочастотного спектра УДЦР повідомляє про такий факт користувачеві.

4. У разі виявлення роботи незаконно діючого радіообладнання, яке є ознакою порушення вимог законодавства у сферах електронних комунікацій та радіочастотного спектра, УДЦР у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дати виявлення, направляє до НКЕК інформацію про виявлене порушення для вжиття заходів відповідно до Закону. До інформації додається протокол виявлення незаконно діючого радіообладнання (Додаток 2), який є підтвердженням такого порушення.

5. Проведення радіочастотного моніторингу у смугах радіочастот спеціального користування здійснюється за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України.

6. У випадках неможливості проведення радіочастотного моніторингу без перебування на території, де встановлено радіообладнання, власник радіообладнання забезпечує допуск посадових осіб УДЦР на відповідну територію.

7. Для ефективного виконання організаційно-технічних заходів посадові особи УДЦР мають право користуватись реєстрами НКЕК через автоматизовану інформаційну систему управління радіочастотним спектром, яка інтегрується з електронною регуляторною платформою НКЕК.

8. Систематичність, тривалість та методика проведення радіочастотного моніторингу окремих смуг та смуг радіочастот, в яких радіобладнання працює на правах загальної авторизації в неліцензійних діапазонах частот або аматорського радіозв'язку, визначається УДЦР і залежить від його фінансових та технічних можливостей.

9. Систематичність, тривалість та методика проведення радіочастотного моніторингу смуг радіочастот, використання яких пов'язане з забезпеченням безпеки життя, систем аварійного виклику у випадках біди, стихійного лиха, визначається УДЦР з урахуванням вимог документів Міжнародного союзу електрозв'язку.

IV. Результати радіочастотного моніторингу

1. Результатом проведення радіочастотного моніторингу в частині збирання та збереження даних є інформація:

про параметри випромінювання радіобладнання, що працює у смугах радіочастот загального користування, на які є задіяні присвоєння радіочастот;

про стан користування радіочастотним спектром загальними користувачами, включаючи смуги вільні від присвоєнь радіочастот;

щодо виявлення незаконно діючого радіобладнання та порушень параметрів експлуатації.

2. За результатами проведення обробки та аналізу інформації радіочастотного моніторингу можуть формуватися:

пропозиції щодо впровадження нових радіотехнологій та зміни умов або припинення застосування діючих радіотехнологій;

пропозиції щодо здійснення міжнародно-правового захисту інтересів України з питань користування радіочастотним спектром;

пропозиції щодо забезпечення співробітництва з питань міжнародного радіочастотного моніторингу;

матеріали щодо виявлення незаконно діючого радіообладнання та порушень параметрів експлуатації;

пропозиції щодо ефективного управління та користування радіочастотним спектром;

інформація про стан користування радіочастотним спектром на регіональному, національному та міжнародному рівнях;

дані для розрахунку покриття територій сигналами радіообладнання;

пропозиції щодо можливості продовження строку дії ліцензій на користування радіочастотним спектром.

3. Результати радіочастотного моніторингу зберігаються у базах даних автоматизованої інформаційної системи управління радіочастотним спектром УДЦР протягом п'яти років та використовуються для удосконалення методик розрахунків електромагнітної сумісності, калібрування моделей розповсюдження сигналів при проведенні розрахунків покриття територій сигналами радіообладнання тощо.

V. Укладення договору про проведення радіочастотного моніторингу та оплата за його проведення

1. Загальні користувачі радіочастотного спектра здійснюють оплату вартості робіт УДЦР з радіочастотного моніторингу на договірних засадах.

2. Користувач радіочастотного спектра укладає з УДЦР договір про проведення радіочастотного моніторингу користування радіочастотним спектром відповідно до вимог законодавства (в електронній формі або паперовому вигляді на вибір користувача). Договір в електронній формі укладається з дотриманням вимог Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні послуги».

3. Проект договору про проведення радіочастотного моніторингу надсилається УДЦР користувачу радіочастотного спектра протягом десяти календарних днів після внесення до реєстру присвоєнь його першого зареєстрованого присвоєння радіочастот радіообладнанню.

4. Оплата робіт з проведення радіочастотного моніторингу здійснюється користувачем радіочастотного спектра на підставі укладеного договору згідно з тарифами на роботи (послуги) УДЦР, які встановлюються НКЕК.

Заступник директора Департаменту

державного нагляду НКЕК

Володимир БУЛКІН

Додаток 1

до Порядку здійснення
радіочастотного моніторингу у
смугах радіочастот загального
користування
(пункт 3 розділу III)

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР РАДІОЧАСТОТ

ПРОТОКОЛ

відповідності параметрів випромінювання радіообладнання технічним
та експлуатаційним умовам відповідно до присвоєння радіочастот

від _____ 20__ року № _____

Радіотехнологія: _____

Власник радіообладнання (далі – РО): _____

(найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності))

Задіяне присвоєння радіочастоти № _____ від _____ 20__ року
дійсне до _____ 20__ року

Місце розташування РО: _____

Географічні координати РО: широта _____, довгота _____

Клас випромінювання: _____

Потужність передавача (Вт): _____

Географічні координати місця радіочастотного моніторингу (далі – РЧМ):

широта _____, довгота _____

Засоби РЧМ: _____

Дата проведення РЧМ: _____ 20__ року

Параметри РО:

Найменування параметру РО	Згідно з присвоєнням радіочастоти	За даними радіочастотного моніторингу
Частота випромінювання (МГц)		
Ширина смуги частот випромінювання (МГц)		
Рівень сигналу (дБм)		
Ідентифікатор РО (за наявності)		

Висновок: _____

(про відповідність параметрів або назву та суть порушення)

Додаток: спектрограма(и) випромінювання РО на _____ аркушах

Протокол склав

посадова особа УДЦР

(підпис)_____
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Начальник (керівник) підрозділу

УДЦР

(підпис)_____
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Додаток 2

до Порядку здійснення
радіочастотного моніторингу у
смугах радіочастот загального
користування
(пункт 4 розділу III)

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЦЕНТР РАДІОЧАСТОТ

ПРОТОКОЛ

виявлення незаконно діючого радіобладнання

від _____ 20__ року

№ _____

Місце розташування незаконно діючого радіобладнання (далі – НДР): _____

Географічні координати НДР: широта _____, довгота _____

Географічні координати місця контролю: широта _____, довгота _____

Радіотехнологія: _____

Засоби радіочастотного моніторингу (РЧМ): _____

Дата проведення РЧМ: _____ 20__ року

Параметри НДР:

Найменування параметрів НДР	За даними радіочастотного моніторингу
Частота випромінювання (МГц)	
Ширина смуги частот випромінювання (МГц)	
Рівень сигналу (дБм)	
Ідентифікатор радіообладнання (за наявності)	

Дані про власника НДР та присвоєння радіочастоти у минулому:

(зазначаються дані про власників НДР, якщо вони реально встановлені – найменування/прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), номер, дата й строк закінчення дії присвоєння радіочастоти)

Додатки: _____

(спектрограма(и) випромінювання НДР, матеріали фотофіксації НДР (за наявності))

Протокол склав

Посадова особа УДЦР

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Начальник (керівник) підрозділу

УДЦР

(підпис)

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)